

Protestantse Kerk

Retouradres: Postbus 8399, 3503 RJ Utrecht

de leden en adviseurs van de Generale Synode

**Protestantse Kerk
in Nederland**

Generale synode

Joseph Haydnlaan 2a,
Postbus 8399, 3503 RJ Utrecht
Telefoon (030) 880 18 80
servicedesk@pkn.nl
www.pkn.nl
KvK nr: 30258482
IBAN: NL74 INGB 0652 9150 00
BIC: INGBNL2A

Datum	Ons kenmerk	Dossier
16 oktober 2013	1310.069b	B1.11.120

Behandeld door
G.J. van de Heuvel
Telefoon (030) 880 14 37
g.vande.heuvel@pkn.nl

De agenda van de generale synode, gelet op haar kerkordelijke opdracht

Bij de inbreng van de Generale Raad van Advies over de inhoud van mogelijke onderwerpen kunnen ook formele overwegingen over de kerkordelijke opdracht van de generale synode en de aard van haar werkzaamheden worden betrokken. Daarover gaat deze bijdrage vanuit het programma institutionele ondersteuning

De generale synode heeft de opdracht om *leiding te geven aan het leven en werken van de kerk in haar geheel* (Art. VI-4 laatste volzin).

In ord. 4-26-1 wordt deze opdracht nader omschreven, als volgt:

'De generale synode heeft tot taak:

- het leiding geven aan het leven en werken van de kerk op haar verschillende arbeidsvelden en het ter hand nemen van al wat het leven van de kerk in de wereld kan bevorderen;*
 - het gestalte geven aan de verantwoordelijkheid van de kerk voor de gemeenten;*
 - het bevorderen van de eenheid van de kerk;*
 - het vaststellen van het beleidsplan ter zake van het leven en werken van de kerk in haar geheel;*
 - het zoeken en bevorderen van de eenheid, de gemeenschap en de samenwerking met andere kerken van Jezus Christus;*
 - het vaststellen van de generale regelingen, voor zover dit in artikel 27 niet is opgedragen aan de kleine synode;*
 - het verrichten van alles wat verder naar de orde van de kerk van haar wordt gevraagd.*
- De generale synode doet in de vervulling van haar opdracht recht aan de binnen de kerk voor-komende kerkelijke verscheidenheid*

In de eerste plaats gaat het over *leiding geven aan het werk van de kerk in haar geheel op haar verschillende arbeidsvelden*. Daarmee worden de werkzaamheden bedoeld die door en namens de kerk in haar geheel worden verricht. Dit werk wordt voor het overgrote deel verricht door de dienstenorganisatie. De synode geeft daaraan leiding door middel van het vaststellen van het beleidsplan voor de kerk in haar geheel, inclusief de dienstenorganisatie. Zoals het nu is ingericht beslaat een beleidsplan een periode van vier jaar. Om goed richting te kunnen geven aan het beleid is tussentijdse rapportage van belang om te kunnen volgen of het beleid op hoofdlijnen op koers ligt en welke ontwikkelingen zich daarin voordoen. Deze informatie en bezinning is nodig om het beleid zo nodig te kunnen bijstellen en verder te ontwikkelen in een volgende periode. Voor de agenda van de synode zou dit kunnen betekenen dat de hoofdthema's uit het beleidsplan gedurende de beleidsperiode aan de orde komen op basis van tussenrapportages vanuit de Dienstenorganisatie of andere delen van de kerk. Hierbij is uiteraard verondersteld dat de

generale synode zich bezig houdt met de hoofdlijnen van het beleid en de uitwerking daarvan overlaat aan bestuur en directie van de DO.

Vervolgens heeft de synode de opdracht *om ter hand nemen van wat het leven van de kerk in de wereld kan bevorderen*. Hier wordt de blikrichting naar buiten gericht: het gaat niet meer over kerkenwerk maar over het leven van de kerk in de wereld. Hoe zijn wij kerk in de samenleving, dichtbij en in de verte? Hoe is de kerk present in het leven van de wereld? Wat speelt er in die wereld? Waarmee is de wereld door het leven van de kerk gediend, gezien vanuit het perspectief van de opdracht van haar Heer om het Woord te horen en te verkondigen? Welke initiatieven van de kerk zijn wenselijk of noodzakelijk om dat leven van de kerk in de wereld te stimuleren en verder te ontwikkelen? Dit houdt voor de agenda van de synode in dat deze thematiek prominent aan de orde komt, niet alleen op een beschouwende wijze maar ook gericht op concrete initiatieven die nodig zijn voor de ontwikkeling van dat leven van de kerk. Dit zou ook kunnen inhouden dat de synode in gesprek is met vertegenwoordigers van de 'wereld' om van hen te vernemen wat de samenleving van de kerk verwacht en welke levensvragen daaraan de orde zijn. In de praktijk vinden deze ontmoetingen plaats in kleinere kring, op moderameniveau of in verband van de Raad van Kerken. Maar het is denkbaar dat deze ontmoeting ook concreet in een synodevergadering vorm wordt gegeven. Met de bespreking van het thema 'werk' is dat ook gebeurt in het optreden van de toenmalige voorzitter van de FNV.

Beide vitale taken veronderstellen *een proactieve houding* van de synode. Om leiding te kunnen geven is visie op de toekomst nodig. En om initiatieven te kunnen nemen is een blik nodig op de situatie van de middellange termijn. De synode stuurt immers op hoofdlijnen en kijkt minimaal vier jaar vooruit. Voor deze visieontwikkeling is telkens input nodig, vanuit de dienstenorganisatie, de andere ambtelijke vergaderingen, de visitatie, (extern) onderzoek of vanuit maatschappelijke organisaties en sleutelpersonen in de samenleving. Met het eenmaal in de vier jaar vaststellen van het beleidsplan voor de kerk is de synode er niet. Deze taken vergen een voortgaande bezinning en visieontwikkeling. De thema's van de visienota en het beleidsplan kunnen daarbij richting geven. Maar er moet ook ruimte zijn voor nieuwe thema's die zich in de loop van de beleidsperiode aandienen.

In deze taken is een belangrijk aspect *het kerkelijk gesprek* over de bron waaruit de kerk leeft. Onder kerkelijk gesprek verstaan wij hier het gesprek dat binnen de meerdere ambtelijke vergaderingen wordt gevoerd over de roeping van de kerk. Hoe krijgt die roeping van de kerk gestalte in de veelkleurigheid van de gemeenten van onze kerk, van de belijdende tradities waaruit deze kerk is voortgekomen. Wat beweegt ons ten diepste? En waarom? En hoe kan deze innerlijke bewogenheid van de kerk worden verbonden met de vraagstukken waar de gemeenten en klassicale vergaderingen in de praktijk van alledag te maken hebben. Hoe kunnen wij van elkaar leren en elkaar helpen en inspireren. Door hiermee bezig te zijn geeft de synode gestalte aan haar taken om *gestalte te geven aan de verantwoordelijkheid van de kerk voor de gemeenten en het bevorderen van de eenheid van de kerk*. Voor de agenda van de synode kan dat inhouden dat een in de zoveel tijd een inhoudelijk thema of actueel vraagstuk in de synode wordt besproken en vervolgens aan de klassicale vergaderingen en de gemeenten wordt voorgelegd om daarmee ook bezig te zijn en daarover t.z.t. terug te rapporteren. Zo kan de synode een motor zijn voor bezinning in de gemeenten en de classes en daaraan leiding geven. Waar mogelijk kan de synode na ontvangst van de reacties een vervolg daaraan geven door een concrete beslissing of beleidswijziging. Indien de synode hiervan werk wil maken, is goede communicatie en publiciteit van levensbelang.

Een volgend aspect dat in de agenda van de synode kan worden onderscheiden is *het zoeken en bevorderen van de eenheid, de gemeenschap en samenwerking met andere kerken van Jezus Christus*. Dit aspect krijgt nog al eens gestalte in de vorm van een bezoek van een ander kerkgenootschap aan de synode en informatieve en vriendelijke groetwoorden over en weer. Of

van de werkzaamheden die vanuit het moderamen worden verricht in de Raad van Kerken en andere oecumenische kontakten. Zo nu en dan komt de oecumene aan de orde, in de vorm van een bespreking van een beleidsnota. Maar zelden is er plaats voor echte ontmoeting en gesprek met andere kerken binnen de synodevergadering. Ook in deze taak is de blikrichting weer proactief. Het gaat om *zoeken* en *bevorderen* van de eenheid. Hoe is de synode daar mee bezig? En waaraan merkt de kerk dat de synode verlangend op zoek is naar eenheid, als dat niet van tijd tot tijd echt zichtbaar wordt in de wijze waarop de synode zich manifesteert.

Tenslotte zijn er de *zaken van alledag*, het organisatorische werk met kerkorde en regelingen, en het uitvoeren van kerkordelijke taken en plichten op detailniveau. Op zich zelf is dat heel goed belegd bij het moderamen, maar wanneer het op hoofdlijnen aankomt, zal het moderamen van de generale synode willen weten hoe zij er over denkt.

In de agenda van de synode zouden deze vijf belangrijke taken geregeld moeten zijn terug te vinden.

Met vriendelijke groet,

Lieuwe Giethoorn, programmamanager institutionele ondersteuning